

KONSUMENTOMBUDSMANNEN, KO, KAN BITRÄDA KONSUMENTER I TVISTER I DOMSTOL OCH HOS KRONOFOGDEN – EN LITEN INTRODUKTION

Konsumentombudsmannen (KO) kan biträda konsumenter i tvister i domstol i särskilda fall.

Detta sker för att skydda konsumenternas intressen och säkerställa att företag följer konsumentskyddslagstiftningen.

Denna artikel beskriver översiktligt de förutsättningar som gäller för att KO ska kunna biträda vid en tvist i domstol och hos Kronofogdemyndigheten.

Information om rättspraxis finns också med.

Konsumentombudsmannen, KO, kan biträda i en tvisteprocess hos domstol eller Kronofogdemyndigheten.

Förutsättningarna för att KO skall kunna biträda i en domstolsprocess eller hos Kronofogdemyndigheten regleras i lagen (2011:1211) om Konsumentombudsmannens medverkan i vissa tvister.

Tvisten måste vara mellan en konsument och en näringsidkare.

- Dessutom måste tvisten ha betydelse för rättstillämpningen
- eller om det annars finns ett allmänt konsumentintresse av att tvisten prövas.
- Det kan också vara så att ett ärende kan ha betydelse för ett större konsumentintresse, dvs. ett prejudikat behövs för att klargöra rättsläget.
- Även i de fall där konsumenten har svårt att själv föra sin talan, t.ex. på grund av komplexitet eller resursbrist.
- Vidare kan det vara ett ärende som har en principiell betydelse som påverkar en större grupp av konsumenter.
- Biträdet kan ges i både tvistemål och i vissa fall i förvaltningsrättsliga mål.
- Det är KO som avgör om en tvist är lämplig för KO-biträde efter en ansökan från konsumenten.

Om KO biträder en enskild konsument i en tvist står staten för konsumentens rättegångskostnader.

Konsumentombudsmannens (KO) roll i tvisten:

KO kan antingen:

föra talan för enskilda konsumenter i tvistemål, eller föra en grupptalan enligt lagen om grupprättegång ([Lag 2002:599 om grupprättegång](#)), vilket innebär att flera konsumenter kan gå samman för att få en dom som gäller för hela gruppen.

Rättsfall där KO medverkat som biträde.

Rättsfall där KO biträtt en enskild konsument finns på Konsumentombudsmannens webbplats – följ länken.

<https://www.konsumentverket.se/aktuellt/mal-domar-och-forelagganden/>

En dom från Stockholms tingsrätt bifogas till denna artikel som bilaga 1: Meddelad 2024-11-11 Mål nr T 18737-2, (KOV 2023/161 #60)

Käll- och litteraturförteckning

Lagar och förordningar:

Lag (2011:1211) om Konsumentombudsmannens medverkan i vissa tvister.

Lag (2002:599) om grupprättegång.

Förordning (2009:607) med instruktion för Konsumentverket

Rättsfall där KO medverkat som biträde:

Se KO: Mål, domar och

föreläggande: <https://www.konsumentverket.se/aktuellt/mal-domar-och-forelagganden/>

En dom från Stockholms tingsrätt bifogas som bilaga 1: Meddelad av Stockholms tingsrätt 2024-11-11 Mål nr T 18737-2, (KOV 2023/161 #60)

Elektroniska källor:

Konsumentverket och KO: Ansök om KO-biträde:

<https://www.konsumentverket.se/for-konsument/att-anmala-till-konsumentverket/ansok-om-ko-bitrade/>

Konsumentverket och KO: Mål, domar och förelägganden:

<https://www.konsumentverket.se/aktuellt/mal-domar-och-forelagganden/>

Wikipedia, KO-biträde:

<https://sv.wikipedia.org/wiki/KO-bitrade>

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Enhet 6

DOM
2024-11-11
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
T 18737-23

PARTER

Kärande

John Erik Johansson, 19441208-8439
Dalkärrsleden 1
162 71 Vällingby

Ombud: Konsumentombudsmannen genom processråden Gunnar Wikström och
Caroline Nilsson
Konsumentombudsmannen
Box 48
651 48 Karlstad

Svarande

Nordea Bank Abp, filial i Sverige, 516411-1683
Smålandsgatan 17
105 71 Stockholm

Ombud: Advokat Kristoffer Stråth och biträdande jurist Jesper Forsgren
Törngren Magnell & Partners Advokatfirma KB
Jakobs Torg 3
111 52 Stockholm

DOMSLUT

1. Käromålet ogillas.
2. Staten ska ersätta Nordea Bank Abp, filial i Sverige för dess rättegångskostnader med 763 175 kr, allt avseende ombudsarvode, jämte ränta beräknad enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker.

BAKGRUND

John Erik Johansson ("Johansson"), som är konsument, har den 3 januari 2023 haft medel på ett konto ("personkontot") hos Nordea Bank Abp, filial i Sverige ("Nordea"), som är betaltjänstleverantör. Mellan parterna har avtalats om Allmänna villkor för personkonto. Nordea och Johansson har även 2014 ingått avtal om användande av applikationen Swish via telefon. Vid avtalets ingående överenskom Nordea och Johansson även om Allmänna villkor för Swish och om Allmänna villkor för Anslutning till Nordea via Internet och telefon ("avtalsvillkoren").

Johansson har sedan 2014 använt Swish flera gånger per månad och har fram till den 3 januari 2023 utfört 225 Swishbetalningar. Den högsta enskilda Swishbetalningen (utöver den i målet aktuella) har uppgått till 10 600 kr och gjordes den 27 oktober 2021. Han har gjort banköverföringar med belopp överstigande 100 000 kr på annat sätt än med användande av Swish.

Nordea har genom avtalens ingående fått i uppdrag att förvalta Johanssons medel på personkonto samt, på Johanssons instruktion, genomföra betalningar och höja beloppsbegränsning på Swish. Nordea är, genom vad som avtalats mellan parterna, uppdragstagare i förhållande till Johansson.

Den 3 januari 2023 blev Johansson uppringd av bedragare som genom påhittade uppgifter försatte Johansson i den felaktiga uppfattningen att han blivit utsatt för ID-kapning. Enligt bedragarna hade, till följd av ID-kapningen, 100 000 kr förts över, eller var i nära förestående att föras över, från Johanssons konto. Bedragarna uppgav för Johansson att han, genom att utföra en s.k. "makuleringstransaktion" till ett av bedragarna anvisat telefonnummer via Swish, kunde stoppa överföringen från att fullbordas och på så sätt undvika att förlora nämnda 100 000 kr. Det av bedragarna anvisade numret gick till en namngiven, men i övrigt för Johansson okänd, mottagare.

Försatt i beskriven villfarelse förde Johansson först över 158 510 kr från sitt förmånskonto till personkontot. Därefter begärde Johansson, genom signering med Mobilt BankID, en höjning av beloppsbegränsningen på Swish från 5 000 kr till 100 000 kr ("höjningen"). Nordea genomförde därefter omgående den av Johansson begärda höjningen.

Johansson lämnade därefter en betalningsorder om 100 000 kr i appen Swish till Nordea. Johansson signerade ordern med sitt Mobila BankID och Nordea överförde 100 000 kr från Johanssons konto ("transaktionen") till en person ("målvakten") som inte var känd för vare sig Johansson eller Nordea.

Den 4 januari 2023 reklamerade Johansson transaktionen till Nordea.

Johansson har lämnat en betalningsorder till Nordea och signerat transaktionen genom användning av sitt Mobila BankID. Transaktionen är därmed godkänd av Johansson i den mening som parterna avtalat om i villkoren.

Konsumentombudsmannen har, jämlikt 2 § lagen (2011:1211) om Konsumentombudsmannens medverkan i vissa tvister, beslutat att biträda Johansson i nu aktuell tvist mot Nordea.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Johansson

Johansson har i första hand yrkat att Nordea ska förpliktas att till honom utge 100 000 kr. För de fall tingsrätten bifaller Johanssons talan på den grunden att transaktionen varit obehörig yrkas ränta på kapitalbeloppet enligt 6 § räntelagen från den 11 januari 2023 till dess betalning sker. För det fall tingsrätten bifaller Johanssons talan på den grunden att Nordea agerat vårdslöst vid genomförandet av transaktionen yrkas ränta på kapitalbeloppet enligt 6 § räntelagen från den 8 februari 2023 till dess betalning sker.

Johansson har i andra hand yrkat att Nordea ska förpliktas att till honom utge 95 000 kr jämte ränta på kapitalbeloppet enligt 6 § räntelagen från den 8 februari 2023 till dess betalning sker.

Nordea

Nordea har bestritt Johanssons yrkanden.

Nordea har vitsordat sättet att beräkna ränta som skäligt i och för sig.

Nordea har yrkat ersättning för sin rättegångskostnad.

GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN

Johansson

Förstahandsgrunden för förstahandsyrkandet: obehörig transaktion

Johanssons godkännande av transaktionen svarar inte mot Johanssons faktiska vilja utan var ett resultat av bedragarnas svikliga förledande. Det föreligger därför inget giltigt samtycke enligt betaltjänstlagen till genomförandet av transaktionen.

Avtalsvillkoren som reglerar hur samtycke ska lämnas är oskäliga. Johansson är konsument i förhållande till Nordea, som är näringsidkare. Avtalsvillkoren för hur samtycke ska lämnas är undantagslösa. Även i transaktioner som föranletts av bedrägerier anses konsumenten ha godkänt transaktionen, vilket är oskäligt.

Avtalsvillkoren mellan parterna som reglerar hur samtycke ska lämnas ska därför jämkas med den innebörd att avtalsvillkoren ska lämnas utan avseende. Bedömningen av om ett Johansson har godkänt transaktionen ska i stället ske utifrån lagen (2010:751) om betaltjänster ("betaltjänstlagen"). Eftersom Johanssons godkännande av

transaktionen inte svarar mot hans faktiska vilja har Johansson inte lämnat samtycke till genomförande av transaktionen.

Under alla omständigheter är betalningsordern till Nordea ogiltig enligt 30 § avtalslagen. Johansson blev genom social manipulation svikligen förledd av bedragarna att lämna betalningsordern till Nordea. Nordea borde ha känt till att Johansson blivit svikligen förledd att lämna betalningsordern genom att Nordea borde ha känt till följande omständigheter.

- Transaktionen avvek från Johanssons normala handlingsmönster. Nordea hade övervakningssystem som kunde – eller i vart fall kunde anpassas för – att upptäcka detta. I vart fall borde Nordea vid den aktuella tidpunkten ha haft ett övervakningssystem som gjorde det möjligt att upptäcka avvikelser från en enskild kunds normala handlingsmönster.
- Transaktionen har skett via Swish. Den avsåg ett belopp och en kundkategori (äldre) som indikerade en ökad risk för Swish-bedrägerier. Nordea hade övervakningssystem som kunde – eller i vart fall kunde anpassas för – att upptäcka detta. I vart fall borde Nordea vid den aktuella tidpunkten ha haft ett övervakningssystem som gjorde det möjligt att upptäcka generella riskindikatorer för Swish-bedrägerier, nämligen beloppets storlek och kundens ålder.
- Nordea kände vid den aktuella tidpunkten till förekomsten av Swish-bedrägerier av det aktuella slaget.

Omständigheterna borde, var för sig och i vart fall vid en sammantagen bedömning av förekomsten av ett par eller flera av dem, ha lett Nordea till insikten att det fanns en förhöjd risk för att Johansson blivit svikligen förledd att lämna betalningsordern. Detta borde ha lett Nordea till att företa någon form av kontroll- och säkerhetsåtgärd.

Det saknas därmed såväl betalningsorder till, som godkännande av, transaktionen, varför transaktionen får anses ha genomförts utan att Johansson lämnat sitt samtycke därtill. Transaktionen är därmed obehörig och Nordea har att återställa Johanssons konto till den ställning det skulle ha haft om transaktionen inte hade genomförts.

Johansson har inte agerat särskilt klandervärt. Johansson har inte under det pågående samtalet fattat misstanke om att han var utsatt för ett bedrägeri. Övriga av Nordea åberopade omständigheter i denna del vitsordas, dvs:

- Trots ett utdraget händelseförlopp har Johansson inte kontaktat Nordea.
- Johansson har fört över medel från sitt förmånskonto till personkontot, vilket möjliggjort transaktionen.
- Johansson har innan transaktionen höjt beloppsgränsen för Swish.
- Johansson har inte reagerat på att bedragarna tagit upp en påstådd överföring om 100 000 kr, trots att anledningen till samtalet var en påstådd faktura om 18 000 kr.
- Johansson har godkänt transaktionen till en för honom okänd person.

Andrahandsgrunden för förstahandyrkandet: vårdslöshet vid genomförandet av transaktionen

Under alla omständigheter har Nordea agerat vårdslöst vid genomförandet av transaktionen.

Nordea borde ha förstått att Johansson blivit vilseledd att godkänna transaktionen genom att Nordea borde ha känt till de omständigheter som angetts ovan beträffande att Johansson blivit svikligen förledd. Detta borde ha lett Nordea till att företa någon form av kontroll- och säkerhetsåtgärd. Nordea borde ha agerat för att motverka att

Johansson skulle åsamkas ekonomisk förlust. Underlåtenheten att agera har inneburit att Nordea varit vårdslös.

Genom vårdslösheten har Johansson orsakats skada uppgående till det yrkade beloppet.

Johansson har varken vid tillfället för transaktionen eller i tiden därefter agerat på ett sätt som motiverar jämkning, eller nedsättning av Nordeas plikt att ersätta Johansson för den skada han lidit i anledning av transaktionen. Johansson har visserligen agerat på det sätt som Nordea gör gällande. Med hänsyn till Johanssons ålder, och då bedrägeriet var förslaget, innebär det dock inte att Johansson varit medvällande till skadan.

Grunden för andrahandsyrkandet: vårdslöshet vid höjningen av Swishgränsen

Nordea har trots att Nordea borde ha känt till de omständigheter som anges ovan beträffande att Johansson blivit svikligen förledd, genomfört höjningen av Swishgränsen utan att vidta föregående och erforderliga kontroll- eller säkerhetsåtgärder.

Nordeas lösning vid den aktuella tidpunkten för tillfällig höjning av beloppsbegränsningen för Swish var försumlig. Nordea borde ha vidtagit följande kontroll- och/eller säkerhetsåtgärder.

- En höjning av beloppsbegränsningen borde ha föregåtts av en personlig kontakt med telefonbanken eller annan manuell handläggning från Nordeas sida. Ett sådant agerande var av andra storbanker etablerat och får anses ge uttryck för en, vid tidpunkten för transaktionen, vedertagen aktsamhetsnorm i branschen.
- Nordea borde vid den aktuella tidpunkten ha haft ett övervakningssystem som gjorde det möjligt att upptäcka avvikelser från en enskild kunds normala handlingsmönster. Ett sådant övervakningssystem skulle ha identifierat en

förhöjd risk för bedrägerier redan i samband med begäran om höjning av Swish-gränsen.

- Nordea borde vid den aktuella tidpunkten ha haft ett övervakningssystem som gjorde det möjligt att upptäcka generella riskindikatorer för Swishbedrägerier, nämligen beloppets storlek och kundens ålder. Ett sådant övervakningssystem skulle ha identifierat en förhöjd risk för bedrägeri redan i samband med begäran om höjning av Swishgränsen.

Genom att genomföra höjningen utan dessa kontroll- och/eller säkerhetsåtgärder har Nordea agerat på ett sätt som strider mot Nordeas lojalitets- och/eller vårdplikt. Nordea har därmed inte visat tillräcklig omsorg i sitt uppdrag som syssloman och agerat försumligt.

Nordea införde kort tid efter transaktionen ett system som hade försvårat det aktuella bedrägeriet i och med att en muntlig kontakt med Nordea hade krävts. Det var dock försumligt att inte ha infört systemet tidigare, senast vid tidpunkten för transaktionen.

Nordeas försumlighet har orsakat Johansson skada. Hade höjningen inte genomförts skulle transaktionen inte kunnat omfatta en större summa än 5 000 kr. Det saknar betydelse att transaktionen hade kunnat utföras utan användning av Swish, då det aktuella bedrägeriet tog sikte på Swish.

Johanssons skada uppgår till 95 000 kr, motsvarande skillnaden mellan beloppsbegränsningen efter höjningen, dvs. 100 000 kr, och den ursprungliga beloppsbegränsningen om 5 000 kr.

Johansson har varken vid tillfället för transaktionen eller i tiden därefter agerat på ett sätt som motiverar jämkning, eller nedsättning, av Nordeas plikt att ersätta Johansson för den skada han lidit i anledning av transaktionen. Johansson har visserligen agerat på det sätt som Nordea gör gällande. Med hänsyn till Johanssons ålder, och då

bedrägeriet var förslaget, innebär det dock inte att Johansson varit medvållande till skadan.

Nordea

Förstahandsgrunden för förstahandsyrkandet: obehörig transaktion

Johansson har lämnat samtycke till genomförandet av transaktionen i enlighet med avtalsvillkoren. Johansson har således instruerat Nordea att genomföra transaktionen, vilket Nordea har gjort.

Avtalsvillkoren som reglerar hur samtycke ska lämnas är inte oskäligen.

Eftersom betalningsordern godkändes i enlighet med parternas avtal och gällande lag är betalningsordern giltig. 30 § avtalslagen kan inte tillämpas på förhållandet mellan Johansson och Nordea, utan endast i förhållandet mellan Johansson och betalningsmottagaren. Detta eftersom betalningsordern utgör en underordnad rättshandling i förhållande till transaktionen. Dessutom har Nordea inte haft någon vinning av transaktionen.

För det fall 30 § avtalslagen är tillämplig görs gällande att Nordea inte borde ha känt till att Johansson blivit svikligen förledd att lämna betalningsordern.

Transaktionen avvek inte från Johanssons normala handlingsmönster eftersom han hade gjort överföringar med liknande belopp tidigare. Det vitsordas dock att Johansson inte gjort Swishbetalningar i den storleksordningen tidigare. Nordea varken hade, eller borde ha haft, ett övervakningssystem som gjorde det möjligt att upptäcka avvikelser från en enskild kunds normala handlingsmönster.

Nordea införde kort tid efter transaktionen ett system som hade försvårat det aktuella bedrägeriet i och med att en muntlig kontakt med Nordea hade krävts. Nordea borde inte ha infört detta system vid en tidigare tidpunkt.

Transaktionsbeloppet i sig indikerade inte en ökad risk för Swishbedrägerier. Nordea varken hade, eller borde ha haft, ett övervakningssystem som gjorde det möjligt att upptäcka generella riskindikatorer för Swishbedrägerier.

Det vitsordas att Nordea vid det aktuella tillfället kände till förekomsten av Swishbedrägerier av det aktuella slaget.

För det fall transaktionen anses obehörig och 5 a kap. betaltjänstlagen anses tillämplig ska Johansson anses ha agerat särskilt klandervärt. Nordea är därmed inte skyldig att återställa Johanssons konto. Följande omständigheter innebär att Johansson har agerat särskilt klandervärt.

- Trots ett utdraget händelseförlopp har Johansson inte kontaktat Nordea.
- Johansson har under pågående samtal fattat misstanke om att han var utsatt för ett bedrägeri.
- Johansson har fört över medel från sitt förmånskonto till personkontot, vilket möjliggjort transaktionen.
- Johansson har innan transaktionen höjt beloppsgränsen för Swish.
- Johansson har inte reagerat på att bedragarna tagit upp en påstådd överföring om 100 000 kr, trots att anledningen till samtalet var en påstådd faktura om 18 000 kr.
- Johansson har godkänt transaktionen till en för honom okänd person.

Andrahandsgrunden för förstahandyrkandet: vårdslöshet vid genomförandet av transaktionen

Nordea har inte agerat vårdslöst vid genomförandet av transaktionen.

Nordea har inte förstått att Johansson blivit vilseledd.

För det fall skadeståndsskyldighet anses föreligga görs gällande att Johansson har varit medvållande till skadan, varför eventuellt ansvar för Nordea ska jämkas till 0 kr. Johansson har varit medvållande eftersom Johansson medvetet har lämnat instruktion om ändring av beloppsgränsen till Nordea, Johansson har fört över medel från sitt förmånskonto till personkontot, vilket möjliggjort transaktionen och Johansson har godkänt transaktionen till en för honom okänd person.

Grunden för andrahandsyrkandet: vårdslöshet vid höjningen av Swish-gränsen

Nordeas lösning vid den aktuella tidpunkten för tillfällig höjning av beloppsbegränsningen för Swish var inte försumlig.

Nordea har inte förstått att Johansson blivit vilseledd.

Nordea borde inte ha vidtagit de av Johansson angivna kontroll- och/eller säkerhetsåtgärderna.

Nordea har inte agerat i strid med Nordeas lojalitets- och/eller vårdplikt.

Det var inte försumligt av Nordea att inte tidigare införa det system som infördes kort tid efter transaktionen.

För det fall Nordea skulle anses ha agerat försumligt görs gällande att det inte finns någon adekvat kausalitet mellan agerandet och Johanssons påstådda skada eftersom transaktionen hade kunnat utföras utan användning av Swish.

För det fall skadeståndsskyldighet anses föreligga görs gällande att Johansson har varit medvållande till skadan, varför eventuellt ansvar för Nordea ska jämkas till 0 kr. Johansson har varit medvållande eftersom Johansson medvetet har lämnat instruktion om ändring av beloppsgränsen till Nordea, Johansson har fört över medel från sitt förmånskonto till personkontot, vilket möjliggjort transaktionen och Johansson har godkänt transaktionen till en för honom okänd person.

UTREDNING

Johansson har åberopat förhör under sanningsförsäkran med sig själv.

Nordea har åberopat vittnesförhör med Cecilia Fernholm.

Parterna har åberopat skriftlig bevisning.

DOMSKÄL**Är transaktionen obehörig?**Inledning

Johansson har i första hand gjort gällande att transaktionen var obehörig, vilket skulle medföra en skyldighet för Nordea att återställa personkontot. Johansson har anfört att något giltigt samtycke till genomförandet av transaktionen inte förelåg enligt betaltjänstlagen, att avtalsvillkoren som reglerar hur samtycke ska lämnas är oskäligen samt att giltigt samtycke inte förelåg eftersom den av Johansson lämnade betalningsordern till Nordea var ogiltig. Tingsrätten kommer först att pröva om samtycke har lämnats enligt betaltjänstlagen, inbegripet frågan om oskälighet. Därefter kommer tingsrätten att pröva frågan om betalningsordern är ogiltig. Före prövningen av dessa frågor redogör tingsrätten kortfattat för regleringen kring obehöriga transaktioner.

Regleringen kring obehöriga transaktioner

De svenska reglerna om ansvar för obehöriga transaktioner återfinns i 5 a kap. betaltjänstlagen och har sin grund i det andra betaltjänstdirektivet.¹ Enligt lagen är en betalningstransaktion en ”*insättning, uttag eller överföring av medel som initieras av betalaren eller betalningsmottagaren, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser*”. För att en betalningstransaktion ska genomföras behövs en betalningsorder, vilket enligt lagen är ”*varje instruktion som en betalare [...] ger sin betaltjänstleverantör om att en betalningstransaktion ska genomföras*”. Med obehörig transaktion i betaltjänstlagens mening avses ”*en transaktion som genomförs utan samtycke från kontohavaren eller någon annan som enligt kontoavtalet är behörig att använda kontot* (1 kap. 4 § betaltjänstlagen).

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG.

Om en obehörig transaktion har genomförts är huvudregeln att kontohavarens betaltjänstleverantör ska återställa kontot till den ställning som det skulle ha haft om transaktionen inte hade genomförts (5 a kap. 1 § betaltjänstlagen).

Har Johansson lämnat samtycke till genomförandet av transaktionen?

Av 5 kap. 3 § betaltjänstlagen följer att en betalningstransaktion ska betraktas som godkänd om betalaren uttryckligen har lämnat sitt samtycke till att den genomförs. Det följer av artikel 64 i betaltjänstdirektivet att godkännande att genomföra en betalningstransaktion ska lämnas i den form som avtalats mellan betalaren och betaltjänstleverantören.

I Nordeas avtalsvillkor anges att en betalningstransaktion ska betraktas som godkänd om kunden har lämnat sitt samtycke för genomförandet av betalningstransaktionen. Vidare anges att om Nordea har mottagit en betalningsorder ska kunden anses ha samtyckt till att genomföra aktuell betalningstransaktion om Nordea har kunnat verifiera samtycket med kundens säkerhetslösning.

Det är i målet ostridigt att Johansson utsatts för ett bedrägeri. Detta ledde till att han i Swishappen har lämnat en betalningsorder till Nordea om överföring av 100 000 kr till målvakten och signerat betalningsordern via Mobilt BankID, det vill säga med Johanssons säkerhetslösning. Det är vidare ostridigt att transaktionen därmed är godkänd av Johansson på det sätt som krävs enligt avtalsvillkoren. Eftersom samtycke har lämnats enligt avtalsvillkoren anser tingsrätten att Johansson lämnat sitt samtycke i enlighet med betaltjänstlagen. Det framgår av lagens bestämmelser att det saknar betydelse om Johansson därigenom hade haft för avsikt att berika den målvakt som var mottagare av betalningen, eftersom rättsförhållandet mellan betalare och betalningsmottagare inte är relevant vid bedömningen av om en betalningstransaktion är behörig eller inte (se definitionen av ”*betalningstransaktion*” i 1 kap. 4 §). Transaktionen är därmed att anse som behörig i lagens mening.

Johansson har anfört att avtalsvillkoren som reglerar hur samtycke ska lämnas är oskäligen med hänvisning till lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden ("avtalsvillkorlagen"). Enligt Johansson ska avtalsvillkoren i denna del därför lämnas utan avseende. Bedömningen av om giltigt samtycke har lämnats ska då i stället utgå från betaltjänstlagen. Till grund för att avtalsvillkoren är oskäligen har Johansson anfört att avtalsvillkoren är undantagslösa samt inte ålägger Nordea någon skyldighet att kontrollera samtycket.

Avtalsvillkorlagen har sin grund i avtalsvillkorsdirektivet och innefattar såväl marknadsrättsliga som civilrättsliga bestämmelser.² Avtalsvillkor som är oskäligen enligt avtalsvillkorlagen kan angripas civilrättsligt genom 36 § avtalslagen. I avtalsvillkorsdirektivets artikel 3 anges att ett avtalsvillkor som inte har varit föremål för individuell förhandling skall anses vara oskäligt om det i strid med kravet på god sed medför en betydande obalans i parternas rättigheter och skyldigheter enligt avtalet till nackdel för konsumenten. Enligt praxis från EU-domstolen ska man vid bedömningen av om ett standardvillkor medför betydande obalans till nackdel för konsumenten beakta vad som hade gällt enligt nationella regler i avsaknad av det aktuella avtalsvillkoret.³

Det är i målet ostridigt att avtalsvillkoren mellan Johansson och Nordea inte har varit föremål för individuell förhandling. Om parterna inte hade avtalat om hur samtycke skulle lämnas torde frågan om transaktionen är godkänd bedömas enligt 5 kap. 3 § första stycket första meningen betaltjänstlagen. Vid en jämförelse mellan denna bestämmelse och avtalsvillkoren anser tingsrätten att avtalsvillkoren inte medför någon betydande obalans till nackdel för konsumenten. Det finns därmed inte skäl att jämka avtalsvillkoren.

² Rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäligen villkor i konsumentavtal.

³ Se bl.a. mål C-415/11, Aziz, EU:C:2013:164 punkt 68.

Är betalningsordern ogiltig?

Johansson har anfört att något giltigt samtycke till transaktionen inte föreligger eftersom den av Johansson till Nordea lämnade betalningsordern är ogiltig enligt 30 § avtalslagen då Nordea borde ha insett att Johansson blivit svikligen förledd. Nordea har invänt att 30 § avtalslagen inte är tillämplig på parternas förhållande.

I den juridiska doktrinen har det påpekats att avtalsrättsliga ogiltighetsregler kanske inte bör vara tillämpliga på kundens nyttjande av finansiella tjänster.⁴ Ett skäl som har framhållits för den ståndpunkten är att betaltjänstlagstiftningen innehåller egna krav på procedurer för genomförande och godkännande av betalningar. Tingsrätten anser att det finns visst fog för den uppfattningen. Emellertid är ogiltighetsreglerna till sin ordalydelse tillämpliga på rättshandlingar på förmögenhetsrättens område. Det krävs därmed ett tydligt stöd i rättspraxis för att inte tillämpa 30 § avtalslagen på en betalningsorder. Något sådant tydligt stöd föreligger inte.

Begreppet ”rättshandling” är inte definierat i lag. I förarbetena till avtalslagen har uttalats att begreppet ”rättshandling” innefattar ”*alla viljeförklaringar, vilka hava till syfte att grundlägga, förändra eller upphäva ett rättsförhållande*”.⁵ En betalningsorder är en viljeförklaring från kundens sida om att betaltjänstleverantören ska genomföra en betalningstransaktion och innebär att betaltjänstleverantören som huvudregel är skyldig att utföra betalningsordern (se 1 kap. 4 § och 5 kap. 33 § betaltjänstlagen). En betalningsorder förändrar således rättsförhållandet mellan kund och betaltjänstleverantör och är därmed att se som en rättshandling. Huruvida en rättshandling är ”underordnad” i förhållande till en annan rättshandling, eller om medkontrahenten haft någon vinning av rättshandlingen, anser tingsrätten sakna betydelse för 30 § avtalslagens tillämpningsområde. Tingsrätten anser därför att 30 § avtalslagen i och för sig kan tillämpas på Johanssons betalningsorder till Nordea.

⁴ Se Marianne Rødvei Aagaard, Tredjemans svikliga förledande – Kan en godkänd betalningstransaktion vara obehörig?, SvJT 2024 s. 323.

⁵ Förslag (1914) till lag om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område m.m. s. 116.

Det är i målet ostridigt att Johansson blivit svikligen förledd av bedragarna att lämna betalningsordern. För att betalningsordern ska vara ogiltig enligt 30 § avtalslagen krävs att Nordea insett eller bort inse att Johansson blivit svikligen förledd att lämna betalningsordern till Nordea. Johansson har endast gjort gällande att Nordea borde ha insett detta. Vid bedömningen av Nordeas goda eller onda tro ska hänsyn tas till vad Nordea bort inse när Nordea fick kännedom om betalningsordern (se 39 § avtalslagen). Av utredningen i målet framgår att Nordea vid den aktuella tidpunkten inte hade ett realtidsmonitoreringssystem som kunde upptäcka avvikelser från kunders normala handlingsmönster eller riskindikatorer för Swishbedrägerier. Johansson har inte heller visat att Nordea borde ha haft ett sådant system vid den aktuella tidpunkten (se tingsrättens bedömning nedan gällande frågan om vårdslöshet). Tingsrätten anser därför att Johansson inte har visat att Nordea borde ha insett att Johansson blivit svikligen förledd att lämna betalningsordern. Betalningsordern är därmed inte ogiltig.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis har Johansson samtyckt till transaktionen på sätt som anges i betaltjänstlagen. Avtalsvillkoren som reglerar hur samtycke lämnas är inte oskäligen. Den betalningsorder som Johansson lämnat till Nordea är inte ogiltig. Transaktionen är därmed att anse som behörig, varför Nordea inte är skyldigt att återställa personkontot.

I denna del önskar tingsrätten avslutningsvis tillägga följande. Hanteringen av de risker som bedrägerier mot bankkunderna innebär innefattar en avvägning mellan hanteringen av risken och användarvänligheten av de betaltjänster som banken erbjuder. Även bestämmandet av vilka situationer där banken ska bära risken för ekonomisk förlust vid bedrägerier, och när kunden får ta den ekonomiska förlusten, innebär svåra avvägningar. Inom EU pågår för närvarande revideringar av de regelverk som betaltjänstlagen bygger på. Bl.a. finns ett förslag till en ny betaltjänstförordning. Om EU-kommissionens förslag till en ny betaltjänstförordning blir verklighet kommer betaltjänstleverantörerna få bära en större del av förlusterna och de får då ytterligare

incitament att öka säkerheten i sina produkter. Finansinspektionen har pekat på att det är viktigt att denna ersättningsskyldighet för bankerna utformas på ett sådant sätt att betaltjänstanvändare inte börjar agera mer vårdslöst genom att de utgår från att de blir ersatta efter eventuella bedrägerier. I så fall kan kostnaderna för bedrägerier öka, vilket i förlängningen leder till ökade kostnader för bankernas kunder. Finansinspektionen har vidare framhållit att det också är viktigt att säkerställa att förändrade ersättningsregler inte leder till nya typer av kriminell aktivitet.⁶ Mot angiven bakgrund är det tingsrättens uppfattning att dessa avvägningar bäst kan göras inom ramen för lagstiftningsarbete, antingen på nationell nivå eller på EU-nivå.

Har Nordea agerat vårdslöst?

Inledning

Tingsrätten har härnäst att avgöra om Nordea agerat vårdslöst. Johansson har anfört att Nordea agerat vårdslöst i två skeden, dels i samband med höjningen av Swishgränsen, dels vid genomförandet av transaktionen. Eftersom de omständigheter som åberopas till grund för påståendet om vårdslöshet i dessa två skeden i mångt och mycket är desamma kommer tingsrätten att pröva detta i ett sammanhang. Det finns dock skäl för tingsrätten att först ta ställning till vilken aktsamhet som en bank har att iaktta i förhållande till sina kunder.

Vilken aktsamhet har en bank att iaktta i förhållande till sina kunder?

Enligt tingsrätten är det klart att Nordea har en vård- och omsorgsplikt i förhållande till sina kunder och att Nordea i detta förhållande har att agera aktsamt. Detta framgår av såväl parternas avtal (se Nordeas villkor s. 23) som allmänna rättsprinciper (jfr 4 § konsumenttjänstlagen [1985:716]). Den närmare innebörden av denna vård- och

⁶ Se Finansinspektionens rapport ”Motverkande av bedrägerier i betaltjänster” den 31 maj 2024 s. 2; se även EU-kommissionens förslag till förordning om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av förordning (EU) nr 1093/2010, COM (2023) 367 final, COD 2023/0210, ingressen avsnitt 79 och art. 59.

omsorgsplikt, och vad som utgör ett aktsamt agerande, framgår dock varken av parternas avtal eller allmänna rättsprinciper.

När en domstol har att bedöma om skadeståndsgrundande oaktsamhet förekommit ska det göras en aktsamhetsbedömning. Vid denna bedömning ska hänsyn tas till ett flertal omständigheter. I första hand får man undersöka om det finns någon standard för handlandet i den aktuella situationen. En sådan standard kan finnas i författningar eller föreskrifter utfärdade av myndigheter. Även rättsliga avgöranden kan ha betydelse. Vidare tas normalt stor hänsyn till vad som är brukligt i den verksamhet där skadan uppkommit. Om tillräcklig ledning inte ges vid en sådan genomgång måste domstolen göra en mer allmän bedömning för att finna den aktsamhetsstandard som bör gälla.⁷

Tingsrätten konstaterar att bankverksamhet är omgärdat av en mängd regleringar, flera av vilka (men långt ifrån alla) får anses syfta till att skydda bankkunderna. Av detta skäl kan det knappast bli aktuellt för tingsrätten att göra en mer allmän bedömning för att finna den aktsamhetsstandard som bör gälla i nu aktuellt mål. I stället har tingsrätten att pröva om det finns någon standard för handlandet i den aktuella situationen utifrån främst författningar och föreskrifter på området, eventuell rättspraxis samt med hänsyn till vad som är brukligt i bankverksamhet.

Johansson har i sina inlagor hänfört sig till ett antal direktiv, riktlinjer, lagar och avgöranden, däribland betaltjänstdirektivet, EBA:s (European Banking Authority) riktlinjer 2017/17 för säkerhetsåtgärder för operativa risker och säkerhetsrisker för betaltjänster enligt direktiv (EU) nr 2015/2366 ("EBA:s riktlinjer"), betaltjänstlagen, Finansinspektionens föreskrifter om verksamhet för betaltjänstleverantörer (FFFS 2018:4) och lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ("penningtvättslagen").

⁷ Se NJA 2021 s. 1050 p. 8, se vidare Hellner & Radetzki, Skadeståndsrätt (2023, version 12, JUNO), s. 123 ff.

Enligt betaltjänstdirektivet har säkerhetsrisker relaterade till elektroniska betalningar ökat under de senaste åren. Detta beror enligt direktivet på att elektroniska betalningar har blivit mer tekniskt komplicerade samtidigt som elektroniska betalningars globala volymer hela tiden har ökat och nya betaltjänster har uppkommit. Säkra och tillförlitliga betaltjänster är en grundläggande förutsättning för en välfungerande marknad för betaltjänster. Direktivet anger därför att betaltjänstanvändarna bör skyddas väl mot sådana risker (se skäl 7). Medlemsstaterna ska inrätta en ram med begränsningsåtgärder för att hantera bl.a. säkerhetsrisker (art. 95.1). Såvitt avser säkerhetsåtgärder för säkerrisker för betaltjänster hänvisas i direktivet till EBA:s riktlinjer (art. 98).

Enligt EBA:s riktlinjer definieras en säkerhetsrisk som "[r]isken för otillräckliga eller felaktiga interna processer eller externa händelser som har eller kan negativt påverka tillgängligheten, integriteten eller konfidentialiteten av alla informations- och kommunikationstekniska system (ICT) och/eller information som används för att tillhandahålla betaltjänsterna". Av EBA:s riktlinjer framgår bl.a. att betaltjänstleverantörerna bör ta fram och genomföra säkerhetsåtgärder mot identifierade säkerhetsrisker (p. 4.1). Vidare bör betaltjänstleverantörerna ta fram och genomföra processer och funktioner för att kontinuerligt övervaka verksamhetsfunktioner, stödprocesser och informationstillgångar för att detektera avvikande aktiviteter under tillhandahållandet av betaltjänster. Som en del av denna kontinuerliga övervakning bör betaltjänstleverantörerna genomföra lämpliga och effektiva funktioner för att upptäcka fysiska och logiska intrång samt brott mot konfidentialiteten, integriteten och tillgängligheten av informationstillgångar som används för tillhandahållandet av betaltjänster (p. 5.1).

Av betaltjänstlagen, som är baserad på betaltjänstdirektivet, följer att en betaltjänstleverantör ska ha ett system med lämpliga åtgärder och kontrollmekanismer för att hantera bl.a. säkerhetsrisker som är förknippade med de betaltjänster som den tillhandahåller (5 b kap. 1 §). Enligt Finansinspektionens föreskrifter ska betaltjänstleverantören åtminstone fastställa processer, rutiner och system för att

identifiera, mäta, övervaka och hantera riskerna som är förknippade med leverantörens betaltjänstverksamhet (5 kap. 1 §).

Penningtvättslagen syftar till att förhindra att finansiell verksamhet och annan näringsverksamhet utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism (1 kap. 1 §), och syftar således inte primärt till att skydda bankkunderna från brottslighet. Enligt denna lag har bl.a. banker att övervaka pågående affärsförbindelser och bedöma enstaka transaktioner i syfte att upptäcka aktiviteter och transaktioner som avviker från vad verksamhetsutövaren har anledning att räkna med utifrån den kännedom om kunden som verksamhetsutövaren har (4 kap. 1 §). En bank får inte utföra en transaktion om det på skälig grund kan misstänkas att den utgör ett led i penningtvätt eller finansiering av terrorism (3 kap. 3 §).

Ovan redovisade författningar och föreskrifter innebär att en bank har att identifiera säkerhetsrisker samt övervaka och hantera dessa risker. Med undantag för penningtvättslagstiftningen saknar dock dessa regleringar konkretion. Således framgår inte hur exempelvis bankerna ska övervaka och hantera säkerhetsrisker (med undantag för transaktioner som kan utgöra ett led i penningtvätt eller finansiering av terrorism). Mer specifikt innehåller dessa författningar och föreskrifter inget krav på transaktionsövervakning i realtid i syfte att motverka transaktioner som föranletts av bedrägeri mot kunden, utöver de lagkrav som finns på bankerna till följd av penningtvättslagstiftningen.

Johansson har hänvisat till Finansinspektionens beslut om anmärkning och sanktionsavgift mot Länsförsäkringar Bank den 14 december 2022 (FI dnr 21-15795). Enligt beslutet hade Länsförsäkringar Bank brustit i efterlevnaden av penningtvättsregelverket i fråga om övervakning av pågående affärsförbindelser och enstaka transaktioner, modellriskhantering, rutiner och riktlinjer för modellriskhantering och validering samt rutiner och riktlinjer för övervakning. Länsförsäkringar Bank hade haft ett automatiserat system för transaktionsövervakning men där inte beaktat kundkännedom och kundernas riskklass. Systemet hade inte heller

varit utformat för att ta hänsyn till alla risker som banken hade identifierat i sin allmänna riskbedömning. Tingsrätten konstaterar att beslutet är hänförligt till penningtvättslagstiftningen där det finns tydligt lagstöd för att bl.a. banker är skyldiga att övervaka och förhindra transaktioner som kan misstänkas utgöra ett led i penningtvätt eller finansiering av terrorism. Någon motsvarande reglering finns inte i förhållande till transaktioner till följd av bedrägerier mot bankkunder.

Såvitt gäller frågan om vad som är brukligt i den aktuella verksamheten, dvs. vad som är branschpraxis inom banksektorn, är utredningen i målet bristfällig. Det enda som framkommit i denna del är att två banker – SEB och Länsförsäkringar Bank – vid tidpunkten för bedrägeriet hade infört krav på att kunden skulle kontakta dessa banker vid höjning av beloppsgränsen för Swish. Det har inte i målet påståtts att några andra banker hade ett sådant system. Utifrån sin dialog med betaltjänstleverantörerna har Finansinspektionen, i en nyligen publicerad rapport, bedömt att vissa av betaltjänstleverantörerna har tillgång till både data och verktyg som de skulle kunna använda i större utsträckning för att motverka bedrägerier.⁸ Vilka verktyg detta skulle vara har dock inte närmare preciserats vare sig i rapporten eller i detta mål. Enligt tingsrätten är det inte visat att det vid tidpunkten för det i målet aktuella bedrägeriet förelåg en etablerad branschpraxis innebärande krav på att kunden skulle kontakta sin bank för att höja beloppsgränsen för betalningar med användande av Swish. Av utredningen framgår inte heller att någon bank vid denna tidpunkt tillämpade realtidsövervakning av samtliga transaktioner i syfte att motverka bedrägerier, än mindre att det förelåg en branschpraxis i detta avseende. Utredningen ger inte heller stöd för att det när bedrägeriet ägde rum förelåg en branschpraxis innebärande att säkerhetsrisker förknippade med bedrägerier mot bankkunder hanterades på visst sätt.

Som angetts ovan pågår inom EU för närvarande revideringar av de regelverk som betaltjänstlagen bygger på, däribland föreligger ett förslag till en ny betaltjänstförordning. Där föreslås bl.a. att betaltjänstleverantörerna ska vara skyldiga

⁸ Se Finansinspektionens rapport ”Motverkande av bedrägerier i betaltjänster” den 31 maj 2024, s. 21.

att inrätta transaktionsövervakningsmekanismer för att upptäcka avvikande användning av betaltjänster som kan tyda på en bedräglig transaktion, samt att betaltjänstleverantörer ska få utbyta viss information med varandra för att kunna motverka bedrägerier.⁹ Tingsrätten noterar att det faktum att det finns förslag på att i framtiden införa krav på transaktionsövervakning för att identifiera bedrägliga transaktioner, talar för att något sådant krav inte förelåg vid tidpunkten för det nu aktuella bedrägeriet.

Påstådd vårdslöshet i samband med Swishhöjningen och transaktionen

Enligt Johansson var den lösning för tillfällig höjning av beloppsbegränsningen för Swish, som Nordea tillämpade vid tidpunkten för bedrägeriet, försumlig. Johansson har menat att en höjning av beloppsgränsning borde ha föregåtts av en personlig kontakt med telefonbanken eller annan manuell handläggning från Nordeas sida. Alternativt borde Nordea vid den aktuella tidpunkten ha haft ett övervakningssystem som gjorde det möjligt att upptäcka avvikelser från en enskild kunds normala handlingsmönster eller generella riskindikatorer för Swishbedrägerier. Sådana åtgärder, menar Johansson, hade identifierat en förhöjd risk för bedrägeri i samband med begäran om höjning av Swishgränsen. Genom att genomföra höjningen utan kontroll- och/eller säkerhetsåtgärder har Nordea – enligt Johansson – agerat på ett sätt som strider mot Nordeas lojalitets- och/eller vårdplikt, innebärande att Nordea agerat försumligt. Johansson har gjort gällande Nordea agerade vårdslöst även i samband med transaktionen. Nordea borde enligt Johansson ha känt till att Johansson blivit vilseledd och därmed agerat för att motverka att Johansson skulle åsamkas av en ekonomisk förlust. Under alla förhållanden har Nordea, enligt Johansson, agerat försumligt genom att inte tidigare införa ett system för att förhindra bedrägerier av nu aktuellt slag.

⁹ Se Finansinspektionens rapport ”Motverkande av bedrägerier i betaltjänster” den 31 maj 2024 s. 8; se även EU-kommissionens förslag till förordning om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av förordning (EU) nr 1093/2010, COM (2023) 367 final, COD 2023/0210.

Som tingsrätten påpekat ovan fanns det inte vid tidpunkten för det aktuella bedrägeriet (och inte heller idag) några krav på banker att ha vissa specifika åtgärder på plats för att motverka bedrägerier. Inte heller förelåg det, såvitt framgått i målet, någon etablerad branschpraxis vid denna tid innebärande krav på en personlig kontakt med banken för att höja beloppsgränsen för överföringar med användning av Swish. På samma sätt förhåller det sig med transaktionsövervakning i realtid för att förhindra bedrägerier. Någon aktsamhetsnorm med detta innehåll har därmed inte förelegat. Nordea kan således inte anses ha agerat vårdslöst genom att inte ha haft krav på personlig kontakt vid höjning av Swishgränsen eller genom frånvaro av transaktionsövervakning i realtid för att motverka bedrägerier.

Det sagda innebär naturligtvis inte att en bank inte har några krav på sig alls att hantera risken för att dess kunders medel går förlorade som en följd av bedrägerier. De risker som är förknippade med bedrägerier mot bankkunder kan emellertid hanteras på olika sätt. Ett sätt kan vara att övervaka samtliga transaktioner utifrån vissa angivna kriterier för att försöka identifiera sådana transaktioner som innebär en högre risk för bedrägerier. Men riskerna torde även gå att hantera utan övervakning. Exempelvis kan en bank införa generella beloppsbegränsningar för överföring av en kunds medel, oavsett om detta sker genom användande av Swish eller genom en vanlig banköverföring. I ett sådant system har en kund som önskar göra en överföring överstigande beloppsgränsen att ta en personlig kontakt med banken.

Nordea har i målet gjort gällande att Nordea hade påbörjat införandet av ett system med beloppsgränser innan det aktuella bedrägeriet begicks, men att systemet ännu inte hade hunnit införas för den ålderskategori som Johansson tillhör. Enligt Nordea skulle dessa åtgärder, om systemet varit på plats vid tidpunkten för bedrägeriet, inneburit att Johansson behövt ta en personlig kontakt med Nordea för att kunna genomföra transaktionen, något som Johansson inte ifrågasatt. Enligt Johansson var det dock försumligt att Nordea inte införde systemet tidigare. Johansson har inte närmare utvecklat varför systemet borde ha införts tidigare, annat än att hänvisa till att förekomsten av bedrägerier av aktuellt slag var välkänt för bankerna. Något krav på ett

sådant system förelåg dock inte i enlighet med tillämpliga lagar och föreskrifter. Inte heller har det i målet visats att det förelåg någon etablerad branschpraxis med innebörd att ett sådant system bort användas. Det kan därmed inte anses försumligt att Nordea inte infört systemet tidigare.

Johansson har inte heller i övrigt pekat på att Nordea i något konkret avseende brustit i vad som ålegat Nordea enligt betaltjänstdirektivet, EBA:s riktlinjer, betaltjänstlagen, Finansinspektionens föreskrifter eller penningtvättslagen. Det är därmed inte visat att Nordea har agerat oaktsamt, varför Johansson inte har rätt till skadestånd.

Slutsats

Sammanfattningsvis är Nordea inte skyldigt att återställa personkontot eller betala skadestånd till Johansson, varför käromålet ska ogillas.

Rättegångskostnader

Johansson har förlorat målet. Vid denna utgång ska staten enligt 5 § lagen om Konsumentombudsmannens medverkan i vissa tvister förpliktas att ersätta Nordea för dess rättegångskostnader i målet.

Nordea har yrkat ersättning med 763 175 kr avseende ombudsarvode för 200 timmars arbete inklusive mervärdesskatt. Tingsrätten anser att den yrkade ersättningen är skälig.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 1](#) (TR-12)

Ett överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha kommit in till tingsrätten senast den 2 december 2024. Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva överklagandet.

Stefan Johansson

Karin Walberg

Henrik Fieber

Hur man överklagar

Beslut i tvistemål och ärende, tingsrätt

TR-12

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från beslutets datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i beslutet.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.